

5. INVESTITII PENTRU DEZVOLTAREA TERITOIULUI ELIGIBIL LEADER IN MICROREGIUNEA "ASOCIAȚIA LEADER COLINELE MOLDOVEI"

Codul măsurii: M5/6B

Tipul măsurii: x Investiții

x Servicii

Sprijin forfetar

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

1.1. Justificare. Corelare cu analiza SWOT

Măsura va contribui la:

- îmbunătățirea sau extinderea serviciilor și/sau investițiilor de bază destinate populației rurale,
- dezvoltarea turismului, sprijinirea valorificării produselor, serviciilor culturale și meșteșugărești ale zonei, inclusiv a celor sportive, de agrement și a infrastructurii aferente;
- îmbunătățirea infrastructurii la scară mică (inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei).

Măsura vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, dezvoltarea culturală (prin organizarea de spectacole cu caracter tradițional, programe turistice, târguri, manifestări tradiționale, ateliere de lucru, tabere pentru copii, festivaluri etc) și socio-economică a teritoriului, precum și crearea de locuri de muncă.

Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural este indispensabil legată de existența unei infrastructuri rurale, existența și accesibilitatea serviciilor de bază, inclusiv a celor de agrement, cultural, meșteșugărești, sociale, socio-medical, și sportive. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de baza (servicii de gospodărire locală), de agrement, cultural, meșteșugărești sociale, socio-medical și sportive reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții și poate conduce la incluziune socială, inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare și îmbătrânire a zonelor rurale.

Aceste programe au ca scop îmbunătățirea calității vieții la nivel local, păstrarea identității locale, asigurarea accesului pentru vizitatori la patrimoniul local, prelungirea sezonului estival turistic, etc. Implicarea ONG-urilor în dezvoltarea mediului rural va contribui la dezvoltarea dinamică a zonei.

1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013:

iii) Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

1.3. Obiectivul specific local al măsurii:

Măsura contribuie la:

- dezvoltarea infrastructurii de baza și a serviciilor în zonele rurale;
- crearea de locuri de muncă.
- participarea activă a societății civile în dezvoltarea meșteșugurilor și a culturii la nivel local
- crearea și consolidarea capacităților pentru dezvoltarea durabilă a meșteșugurilor și a culturii la nivel local
- creșterea numărului de turiști și a duratei sejurului
- conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale;
- reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială.
- valorificarea patrimoniului cultural și natural

Proiectele sprijinite la nivelul strategiei de dezvoltare locală au impact pozitiv asupra obiectivelor FEADR

1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013:

Măsura contribuie la **P6**: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.

1.5. Măsura corespunde obiectivelor art. 20 din Reg.(UE) nr.1305/2013

- ✓ Articolul 20

1.6. Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6B)

Măsura contribuie la **DI 6B** Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.

1.7. Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: Mediu și climă, inovare

Măsura contribuie la inovare; mediu și climă.

Potențialii beneficiari sunt încurajați ca în cadrul proiectelor să utilizeze soluții care conduc la eficientizarea consumului de energie. Reducerea consumului de energie prin măsuri de eficientizare a consumului și prin utilizarea cât mai largă a energiei din surse regenerabile prezintă o bună soluție pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În cadrul procesului de proiectare trebuie luate în considerare materialele care asigură impactul minim asupra mediului.

1.8. Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:

- ✓ Măsura este complementară cu toate celelalte 7 măsuri din SDL

1.9. Șinerгіa cu alte măsuri din SDL

Împreună cu măsurile: **M1/6C, M6/2A, M2/6A, M4/6B** contribuie la prioritatea: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura contribuie la:

- stimularea inovării, la consolidarea identității și a profilului local, la îmbunătățirea egalității de șanse pe populație, creându-se astfel premisele dezvoltării capacității antreprenoriale.
- stimularea organizării de evenimente tradiționale, turistice, culturale precum și a târgurilor prin:
  - înnoirea tradițiilor locale
  - ocuparea locurilor de cazare - extra-venituri pentru populație
  - stimularea comercializării produselor locale
- îmbunătățirea condițiilor de viață pentru locuitorii din teritoriul GAL;
- dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how;
- conservarea identității rurale a teritoriului;
- crearea de noi locuri de muncă

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

- ✓ infrastructura și/sau servicii locale îmbunătățite
- ✓ proiectele cu impact micro-regional
- ✓ în cadrul centrelor meșteșugărești pot funcționa mai mult de două ateliere
- ✓ în cadrul evenimentelor satelor pot fi promovate: obiceiurile și tradițiile locale, produsele locale/tradiționale precum și punerea în valoare a investițiilor în domeniul cultural

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legea nr. 215/2001; Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014, Reg. (UE) nr. 1407/2013; OG 26/2000; Legea nr.1/2011; HG. 866/2008; Legea

nr.215/2001; Legea nr.422/2001; Legea nr.489/2006; Ordinul nr.2260 din 18 aprilie 2008; Legea nr.143/2007.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

4.1. Beneficiari direcți:

Entități publice:

- unitati administrativ teritoriale și asociațiile acestora (ADI-uri)

Entitati private:

- ONG-uri
- Persoane fizice autorizate/societati comerciale care detin in administrare obiective de patrimoniu cultural de utilitate publica
- Unitati de cult, conform legislatiei in vigoare

4.2. Beneficiarii indirecti

- populația locală
- întreprinderile și ONG-uri din teritoriu
- turistii

5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)

- *Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant.*
- *Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013.*

Sprijinul public nerambursabil va respecta prevederile R(CE) nr. 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis, se acordă pentru o perioadă de maxim trei ani și nu va depăși 200.000 euro/beneficiar (întreprindere unică) pe 3 ani fiscali. Valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate unei întreprinderi unice care efectuează transport de mărfuri în contul terților sau contra cost nu depășește suma de 100.000 EURO pe durata a trei exerciții financiare.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

6.1. Acțiuni eligibile

Actiuni eligibile:

- ✓ investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tuturor tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei;
- ✓ investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, și a infrastructurii aferente;
- ✓ Investiții de uz public în infrastructura de agrement în informarea turistilor și în infrastructura turistică la scară mică.
- ✓
- ✓ restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural;
- ✓ construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces la obiectivele culturale de patrimoniu;
- ✓ restaurarea, conservarea și /sau dotarea obiectivelor din patrimoniul local;
- ✓ Studii și investiții asociate cu întreținerea, refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor
- ✓ costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi,

în limita valorii pe piața a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții-montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

Tipurile de acțiuni au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.

6.2. Cheltuieli neeligibile

- Nu sunt eligibile echipamente second-hand.
- Cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:

- a. dobânzi debitoare;
- b. achiziționarea de terenuri construite și neconstruite;
- c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
- d. în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare;
- e. cheltuielile nedeductibile fiscal conform Codului Fiscal, cu modificările și completările ulterioare

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu orice strategie de dezvoltare națională/regională/locală/județeană aprobată, corespunzătoare domeniului de investiții;
- Investiția să se realizeze în teritoriul microregiunii GAL;
- Angajament din partea beneficiarului că va introduce manifestarea/evenimentul/târgul organizat cuprins în proiect în circuitul turistic.
- Investiția trebuie să respecte Planul Urbanistic General în vigoare
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia
- Investiția în sistemul de alimentare cu apă trebuie să se realizeze în mod obligatoriu împreună cu rețeaua de apă uzată, dacă aceasta nu există

Se vor respecta condițiile generale de eligibilitate aplicabile tuturor măsurilor (conform Regulamentelor Europene, prevederilor din HG 226/2015 și PNDR).

8. Criterii de selecție

- Proiecte realizate în parteneriat;
- Proiecte cu impact micro-regional;
- Exploatarea resurselor de energie regenerabilă;
- Crearea de locuri de muncă
- Gradul de acoperire a populației deservite;

- Proiectele propun soluții inovative pentru atingerea obiectivelor stabilite prin SDL
- Solicitanții care nu au primit anterior sprijin comunitar prin Axa Leader;

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Reg (UE) nr. 1305/2013 urmând să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Intenșitatea sprijinului va fi de:

- 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiecte negeneratoare de venit
- până la 100% pentru proiecte generatoare de venit cu utilitate publică
- 90% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiecte generatoare de venit

Alocarea maximă nerambursabilă pe proiect este de 35.000 EURO.

Alocare sprijin public nerambursabil: maxim 35.000 euro/beneficiar

Fondul disponibil pe măsură: 367.586,56 EURO.

10. Indicatori de monitorizare

- Populația netă care beneficiază de servicii/ infrastructura îmbunătățită (DI 6B)- populația din microregiune - 600 persoane
- Cheltuielile publice totale 367.586,56 EURO;